

Miljøministeriet
Miljøstyrelsen

Strategisk Miljøvurdering Natura 2000-plan 2022-2027

Sydfynske Øhav

Natura 2000-område nr. 127

Habitatområde H111

Fuglebeskyttelsesområde F71 og F72

November 2021

Udgiver: Miljøstyrelsen

Redaktion: Miljøstyrelsen Fyn

Forsidefoto:

Monnet er Fyns største strandeng

Fotograf: Jonas Hansen

ISBN: 978-87-7564-830-6

Indhold

1. Miljørapport for Forslag til Natura 2000-plan 2022-2027	4
1.1 Ikke teknisk resumé.....	5
1.2 Planens indhold, hovedformål og andre relevante planer	6
1.2.1 Anden lovgivning	7
1.2.2 Andre relevante planer	7
1.3 Nuværende naturtilstand i Natura 2000-området og Nul-alternativ	9
1.3.1 Nuværende naturtilstand jf. basisanalysen.....	9
1.4 Den sandsynlige væsentlige indvirkning på miljøet	15
1.4.1 Flora, fauna og biologisk mangfoldighed.....	15
1.4.2 Befolkningen	16
1.4.3 Menneskets sundhed	17
1.4.4 Jordbund, vand, luft og klimatiske faktorer	17
1.4.5 Materielle goder og kulturarv	18
1.4.6 Landskab.....	18
1.4.7 Arter	18
1.4.8 Fredninger, fredede områder og vildtreservater	19
1.5 Eksisterende miljøproblemer	19
1.5.1 Planens påvirkning af truslerne i området	22
1.6 Internationale miljøbeskyttelsesmål.....	23
1.7 Planens indvirkning på miljøet.....	23
1.8 Foranstaltninger der modsvarer negativ indvirkning på miljøet	30
1.9 Miljøvurderingens gennemførelse og grundlag for prioriteringer og valg.....	31
1.10 Overvågning	33

1. Miljørapport for Forslag til Natura 2000-plan 2022-2027

Den enkelte Natura 2000-plan er ifølge lovbekendtgørelse nr. 1976 af 27. oktober 2021 om miljøvurderinger af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM) underlagt krav om miljøvurdering. SMV rapporten skal indeholde oplysninger, der følger af lovens bilag 4.

Natura 2000-planen er en overordnet statslig plan, som skal gennemføres gennem kommunale og andre ansvarlige myndigheders handleplaner, der har fokus på forventede forvaltningsindsatser og initiativer, fordeling af indsatser mellem ansvarlige myndigheder og tidsfølgen for gennemførelsen. Der kan således ikke i forbindelse med den statslige plan foretages en konkret vurdering af indsatsernes miljøpåvirkning, da de statslige Natura 2000-planer ikke fastlægger, hvor den konkrete indsats skal gennemføres.

Natura 2000-område N127 Sydfynske Øhav er udpeget som Habitatområde H111 Sydfynske Øhav, og som Fuglebeskyttelsesområderne F71 Sydfynske Øhav og F72 Marstal Bugt og landområder på Langeland. Området ligger mellem Sydfyn og Ærø og mellem Ærø og Sydlangeland.

En række fuglearter er på udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området. Det gælder ynglefuglene rørdrum, havørn, rørhøg, engsnarre, plettet rørvagtel, klyde, almindelig ryle, brushane, sorthovedet måge, dværgterne, splitterne, fjordterne, havterne, mosehornugle og rødrygget tornskade, samt trækfuglene knopsvane, sangsvane, blisgås, mørkbuget knortegås, trolldand, bjergand, knarand, edderfugl, hvinand, toppet skallesluger, havørn, fiskeørn, blishøne og havlit. Det er alle arter, der bevæger sig over store afstande og ofte over landegrænser.

Natura 2000-området Sydfynske Øhav er med sine øer, holme og landområder et vigtigt levested for de nævnte arter, og Natura 2000-planen bidrager til at sikre eller genoprette levesteder for fuglene. Tilstanden af levestederne for havterne og klyde forbedres, således at 75% af de kortlagte levesteder får en naturtilstand i overensstemmelse med arternes krav til ynglelokalitet, hvilket også vil være til gavn for dværgterne, fjordterne og splitterne.

Tilstanden af levestederne for almindelig ryle sikres, og levestederne for brushane sikres eller forbedres, således at de kortlagte levesteder får en naturtilstand i overensstemmelse med arternes krav til ynglelokalitet.

Natura 2000-planens indsats vedr. udtagning af kulstofholdige lavbundsjord kan være til gavn for bl.a. trækfuglene sangsvane, knopsvane, blishøne, knarand, taffeland, blisgås og trolldand, samt ynglefuglene rørdrum, plettet rørvagtel, engsnarre, fjordterne, klyde og rørhøg.

Desuden reviderer Miljøstyrelsen bestemmelserne for vildreservatet Sydfynske Øhav.

Planens indsatser for fugle på udpegningsgrundlaget vurderes potentielt at kunne hjælpe til at sikre og have gavnlige effekt på bestande af fugle, som bevæger sig over landegrænser.

Natura 2000-planen bidrager desuden til fortsættelse af arbejdet med at vurdere behovet for at fastsætte eventuel nødvendig regulering af fiskeri i Natura 2000-områder, hvilket vurderes potentielt at kunne få en gavnlige effekt på marine arter, som lever op til og i området. Der kan i denne sammenhæng også være tale om arter, der bevæger sig over landegrænser. Marine arter i og uden for området vurderes ligeledes potentielt at kunne blive positivt påvirket af planens indsats vedr. opdatering af f.eks. vejledningen i forhold til klappning i Natura 2000-området.

Såfremt der vurderes behov for at fastsætte eventuel regulering af fiskeri, skal denne regulering udformes som enten en national lovgivning og/eller en international regulering. Hvis der er tale om

international regulering, skal denne forhandles i en regional EU-proces med berørte medlemslande i overensstemmelse med bestemmelserne i EU's fælles fiskeripolitik.

Området er ikke geografisk forbundet med områder, herunder Natura 2000-områder, i udlandet. Indsatsprogrammet i Natura 2000-planen består udelukkende af tiltag bl.a. drift og pleje, som i forhold til områdets naturtyper vurderes at kunne påvirke lokalt. Det kan eksempelvis være sikring af pleje/drift af lysåbne naturtyper som overdrev og strandeng, oprensning af eksisterende vandhuller eller etablering af nye vandhuller for klokkefrø eller stor vandsalamander, samt bekæmpelse af invasive arter som rynket rose på kystnaturtyper. Endelig kan nævnes en indsats for at sikre en for naturtyperne hensigtsmæssig hydrologi, og få udlagt mere urørt skov, samt skabe sammenhæng mellem naturtyper og dermed opnå større robusthed. Det vurderes derfor ikke, at Natura 2000-planen har grænseoverskridende påvirkninger ud over de ovenfor beskrevne.

1.1 Ikke teknisk resumé

Natura 2000-planen medvirker til at sikre, at arter, fugle og naturtyper, som er omfattet af udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området på sigt opnår gunstig bevaringsstatus på biogeografisk niveau. Derudover har de planlagte indsatser en positiv effekt for den øvrige natur, fugle og arter, der findes i området, og Natura 2000-planen medvirker således til at sikre den biologiske mangfoldighed generelt.

Natura 2000-planen for Natura 2000-område nr. 127, Sydfynske Øhav, beskriver overordnet set et program for en plejeindsats, som skal medvirke til at sikre eksisterende beskyttede terrestriske - og marine naturtyper og arter på udpegningsgrundlaget. Indsatsen beskrevet i planen medvirker ligeledes til at bekæmpe invasive arter.

En realisering af indsatsprogrammet sikrer synergi til eventuelle indsatser for øvrige naturtyper og levesteder for arter på udpegningsgrundlaget og forventes ligeledes at have gavnlig effekt på andre arter, som anvender området.

Der beskrives ligeledes en indsats for at skabe større sammenhæng i naturen, og sikre en mere naturlig dynamik i områderne for eksempel ved at skabe en for naturtyperne mere hensigtsmæssig hydrologi. Dette kan ske gennem eksisterende og kommende tilskudsordninger vedrørende plejeindsatser, eventuel udlægning af urørt skov, eller udtagning af kulstoffoldige lavbundsjord. Udtagning af lavbundsarealer vil desuden sikre, at CO₂ bindes i jorden, og indsatsen forventes dermed have en positiv klimaeffekt.

Natura 2000-planen medvirker til at sikre, at arter og naturtyper, som er omfattet af udpegningsgrundlaget for området, på længere sigt opnår gunstig bevaringsstatus på biogeografisk niveau. Derudover forventes det, at de planlagte indsatser har en positiv effekt for den øvrige natur og arter, der findes i området, og planen medvirker således til at sikre den biologiske mangfoldighed generelt, ligesom den bidrager til at skabe flere muligheder for naturoplevelser for befolkningen. Endelig vil en evt. indførelse af fiskeriregulering have en positiv effekt på både marine naturtyper og arter, som benytter området. Såfremt der vurderes behov for eventuel regulering af fiskeri, skal denne regulering udformes som enten en national lovgivning og/eller en international regulering. Hvis der er tale om international regulering, skal denne forhandles i en regional EU-proces.

Desuden vil Natura 2000-planen kunne bidrage positivt til menneskers sundhed ved genskabelse af økosystemydelse og medvirke til en øget landskabelig værdi i området.

Mål for forbedring af vandkvaliteten, fx i form af reducere af kvælstof og miljøfremmede stoffer, sikres gennem vandområdeplanlægningen.

Natura 2000-planens gennemførelse vurderes at komplementere og understøtte de eksisterende fredninger og andre igangværende plejeforanstaltninger i Natura 2000-området.

1.2 Planens indhold, hovedformål og andre relevante planer

Indhold

Natura 2000-planen består af målsætninger for det enkelte Natura 2000-område og områdets udpegningsgrundlag, samt et indsatsprogram, der angiver retningslinjer for planens gennemførelse i planperioden 2022-2027. Målsætningerne består af overordnede målsætninger for hele Natura 2000-området samt konkrete målsætninger og afvejning af modstridende naturinteresser. Retningslinjerne om naturområdernes forvaltning i indsatsprogrammet, har både konkret og generel karakter. Endelig indeholder Natura 2000-planen et oversigtsskema, der viser naturtyper og arter på områdets udpegningsgrundlag.

Hovedformål

For området findes følgende overordnede målsætninger i forslag til Natura 2000-planen.

Naturtyper og arter på udpegningsgrundlaget skal bidrage til at opnå gunstig bevaringsstatus på biogeografisk niveau.

Målet er, at områdets hav-, kyst- og lysåbne natur sikres, og udgør et stort, sammenhængende naturområde med dynamisk kystudvikling og hydrologiske og naturmæssige sammenhænge mellem havet og kysten.

Øhavet sikres som et af landets vigtigste levesteder for yngle- og trækfugle knyttet til kyst, strandeng, lagunesøer og lavvandede havområder, hvor levestederne er tilstrækkeligt store, uforstyrrede og med god struktur og hydrologi.

De marine naturtyper, som alle har stærkt ugunstig bevaringsstatus, stor eller særlig forekomst i Danmark, får en rig bundvegetation og fauna, som bl.a. kan sikre fødegrundlaget for de mange fuglearter, der har levested her.

Levestederne sikres for ynglefuglene havterne, klyde og almindelig ryle – som alle er i tilbagegang, samt for sorthovedet måge og splitterne - der begge har en stor andel af arealet af deres levesteder i Øhavet.

Blandt trækfuglene er troidand i tilbagegang, mens havlit kun har få forekomster i Danmark. Områdets øvrige trækfugle er blandt andet: Knopsvane, sangsvane, bjergand, edderfugl, toppet skallesluger og mørkbuget knortegås. Trækfuglene sikres uforstyrrede raste- og overnatningsområder af tilstrækkelig størrelse.

Klokkefrø har særlig stor forekomst i Natura 2000-området, så Øhavet sikres som et kerneområde for arten, med tilstrækkeligt med lysåbne, rene vandhuller, som kan understøtte levedygtige bestande af klokkefrø og stor vandsalamander.

Områdets naturtyper med stærkt ugunstig bevaringsstatus sikres og søges udvidet, hvor de naturgivne forhold gør det muligt. Tilsvarende sikres naturtyper, der optræder med biogeografiske store forekomster i området eller særligt forekommer i Danmark, og der skabes så vidt muligt sammenhæng mellem forekomsterne. I dette område med fokus på enårige strandvolde (1210),

flerårige strandvolde (1220), kystklint (1230), enårig strandeng (1310), strandeng (1330), forklit (2110), grå/grønsværsklit (2130), tør overdrev (6120), kalkoverdrev (6210), surt overdrev (6230), avneknippemose (7210), rigkær (7230) og de marine naturtyper: Sandbanke (1110), mudder og sandflade (1140), kystlagune (1150), samt bugter og vige (1160).

Områdets økologiske integritet sikres i form af en for naturtyperne hensigtsmæssig hydrologi og drift/pleje, en lav næringsstofbelastning og gode sprednings- og etableringsmuligheder for arterne.

Derudover sikres god vandkvalitet gennem reduceret tilførsel af næringsstoffer og miljøfarlige stoffer, hvilket reguleres gennem vandområdeplanerne.

1.2.1 Anden lovgivning

Natura 2000-planen er bindende for myndighederne. Det vil sige, at alle myndigheder skal lægge Natura 2000-planen til grund i arealdrift på egne arealer, naturforvaltning eller ved udøvelse af deres beføjelser i henhold til lovgivningen i øvrigt. Offentlige lodsejere er bundet af planens målsætninger og kan vælge at gennemføre disse direkte i egne drifts- og plejeplaner. På lovområder som f.eks. fiskeriloven og vildtforvaltningsloven, hvor staten er myndighed, kan der følges op med nationale strategier.

Natura 2000-planen tilsidesætter ikke øvrig lovgivning, og den indsats, som iværksættes for at sikre planens gennemførelse, skal have de fornødne tilladelser, dispensationer m.v., på grundlag af konsekvensvurderinger, hvor dette er nødvendigt i henhold til lovgivningen herom. I det omfang, indsatsen entydigt kan defineres som nødvendig for lokalitetens forvaltning, er en konsekvensvurdering efter habitatdirektivet ikke påkrævet, men der kan kræves tilladelse eller godkendelse efter anden lovgivning.

Der er ikke gennemført vurdering i henhold til habitatdirektivets artikel 6.3 af de enkelte Natura 2000-planer, idet planer, som direkte er forbundet med eller nødvendige for Natura 2000-områdets forvaltning, ikke er omfattet af kravet om screening og evt. konsekvensvurdering.

1.2.2 Andre relevante planer

Anden generations Natura 2000-planer for 2016-2021 blev vedtaget i april 2016, og de opfølgende kommunale handleplaner blev endeligt vedtaget i foråret 2017.

Første generations Natura 2000-planer (2010-2015) fastlagde rammerne for en række grundlæggende indsatser, som f.eks. rydninger, forbedrede hydrologiske forhold og iværksættelse af plejetoiltag. Disse indsatser blev fastholdt og videreført i anden generations Natura 2000-planer (2016-2021). I tredje generation Natura 2000-planer igangsættes nye indsatser med særlig fokus på fortsat pleje til sikring af beskyttede naturtyper, fugle og arter, sikring af naturlig dynamik og større sammenhængende arealer fx udlægning af arealer til urørt skov, udtagning af lavbundsjord og ved at sikre en mere hensigtsmæssig hydrologi.

Natura 2000-planer, som omfatter fredskovpligtige arealer, og dermed er omfattet af skovloven, skal revideres med 12 års mellemrum, jf. skovlovens § 16, stk. 2. Det betyder således, at Natura 2000 skovplanerne, som er en del af 1. generations Natura 2000-planer, er gældende fra 2010 til udgangen af 2021 og at der i forbindelse med udarbejdelse af tredje generations Natura 2000-planer, også vil ske en revision af den del af Natura 2000-planerne, som omfatter fredskovpligtige arealer.

Vandområdeplaner og EU's havstrategi

Natura 2000-område N127 er beliggende i vandområdedistrikt Jylland og Fyn. Området ligger desuden i Havstrategidirektivets marin-baltiske region. Vandområdets økologiske og kemiske tilstand fremgår af Danmarks Havstrategi og af vandområdeplanen for området.

For de Natura 2000-områder som også er omfattet af en vandområdeplan og Danmarks Havstrategi, er målsætninger og retningslinjer for indsatser om vandkvalitet, næringsstoffer, miljøfremmede stoffer, hydrologi og fysiske forhold samlet i vandområdeplanen og/eller i basisanalysen med tilhørende indsatskatalog og havstrategien. Disse mål og indsatser vil bidrage til at forbedre vandmiljøet og vandkvaliteten i Natura 2000-områderne og understøtte Natura 2000-planens målsætninger.

Landsplandirektiver og kommuneplaner

Natura 2000-områderne, der er udpeget i medfør af miljømålsloven, skal fremgå af landsplandirektiver og kommuneplaner. I henhold til Bekendtgørelse om planlægning nr. 1157 af 1. juli 2020, må kommuneplaner ikke stride mod en Natura 2000-plan, jf. lov om miljømål m.v. for internationale naturbeskyttelsesområder (miljømålsloven), en handleplan efter samme lovs § 46 a eller regler udstedt i medfør af samme lovs § 36, stk. 3, eller stride mod en Natura 2000-skovplan, jf. kapitel 4 i lov om skove. Af redegørelsen til planforslag, der ikke er direkte forbundet med eller nødvendig for et Natura 2000-områdes forvaltning, skal jf. bekendtgørelse om administration af planloven i forbindelse med internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter, indgå en vurdering af planforslagets virkninger på området under hensyn til områdets bevaringsmålsætninger.

Klimasikring

Regeringen har i december 2012 udgivet en handlingsplan for klimasikring af Danmark. Planen indeholder en lang række regeringsinitiativer, der skal medvirke til at skabe bedre rammer for klimatilpasningen lokalt. De enkelte kommuner har udarbejdet en klimatilpasningsplan. En vurdering af samspillet mellem den kommunale klimatilpasningsplan og Natura 2000-planen forudsætter kendskab til, hvor de forudsatte indsatser i Natura 2000-planen konkret vil blive gennemført sammenholdt med de indsatser, der skal gennemføres som led i klimatilpasningsplanen.

Kommunal klimatilpasningsplan

Såfremt konkrete projekter som led i den kommunale klimatilpasningsplan kan påvirke udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området væsentligt, skal der gennemføres en konsekvensvurdering af projektet, inden det kan gennemføres. Dette gælder dog ikke, hvis projektet gennemføres som led i Natura 2000-planen og dermed har som delformål at sikre, at naturtyper og arter opnår gunstig bevaringsstatus.

Natur- og Biodiversitetspakke

I december 2020 blev der indgået aftale om Natur- og biodiversitetspakken, som har til formål at fremme natur og biodiversitet i Danmark og bidrage til at bremse naturens tilbagegang. Natur- og biodiversitetspakken skal gennemføres i perioden 2021-2024. Med Natur- og Biodiversitetspakken er der bl.a. afsat midler til udpegning af naturnationalparker, udlægning af urørt skov, forbedring af havmiljøet og udarbejdelse af strategi for forvaltning af truede arter.

Det fremgår af Lov om naturnationalparker, at ansøger, i forbindelse med ansøgningsfasen til etablering af naturnationalparken, skal udarbejde en projektbeskrivelse for etablering af naturnationalparken, samt en forvaltningsplan for området. Planen skal tage højde for internationale naturbeskyttelsehensyn, herunder skal det fremgå af redegørelsen, om forvaltningsplanens gennemførelse er afhængig af tilladelser, godkendelser eller dispensationer ligesom der skal indgå en beskrivelse af nuværende status for naturen i området. Forvaltningsplanen er tiltænkt at skulle

sikre en vildere naturforvaltning, bl.a. i Natura 2000-områder. Det fremgår i den forbindelse af lov om nationalparker, at det forudsættes, at den vildere naturforvaltning er i overensstemmelse med bevaringsmålsætninger i Natura 2000-planen for berørte områder.

Forbud mod gødskning, sprøjtning og omlægning af §3-arealer

Pr. 1. juli 2022 træder et forbud mod sprøjtning, gødskning og omlægning af § 3-arealer i kraft. Forbuddet vil gælde alle arealer, der er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, stk. 2 og 3 og vil i praksis hovedsageligt have betydning for ferske enge og strandenge, hvor der i dag kan være en lovlig drift med sprøjtning, gødskning og/eller omlægning. For de øvrige § 3-beskyttede naturarealer gælder der som udgangspunkt allerede et sådant forbud. En delmængde af de § 3 strandenge kan også være kortlagt som habitatnatur, mens de ferske enge ikke har en tilsvarende habitatnaturtype. Lovændringen forventes at have en gavnlig synergieffekt på Natura 2000-områderne, herunder evt. fugle og arter på udpegningsgrundlaget, samt de kortlagte habitatnaturtyper, både i form af en direkte effekt på de kortlagte strandenge og indirekte ved at mindske eventuel randpåvirkning.

1.3 Nuværende naturtilstand i Natura 2000-området og Nul-alternativ

I basisanalysen, der danner grundlag for Natura 2000-planen, er der foretaget en nærmere gennemgang af den nuværende naturtilstand i området.

1.3.1 Nuværende naturtilstand jf. basisanalysen

Hele arealet med enårig strandengsvegetation (1310) og omkring halvdelen af kortlagte strandeng (1330) er i god til høj naturtilstand. Resten er i moderat til ringe tilstand typisk på grund af tilgroning og afvanding.

Hele arealet med tørt kalksandsoverdrev (6120), samt en del af arealerne med kalkoverdrev (6210) og surt overdrev (6230) er i god til høj naturtilstand. Resten er i moderat til ringe naturtilstand især på grund af tilgroning.

Naturtyperne strandvold med enårige planter (1210), strandvold med flerårige planter (1220) og kystklinter (1230) er i god til høj naturtilstand for over halvdelen af arealerne. En del af arealerne er imidlertid i moderat til ringe naturtilstand blandt andet på grund af tilgroning.

For naturtyperne tidvis våd eng (6410), avneknippemose (7210), kildevæld (7220) og rigkær (7230) er kun en mindre del i god tilstand, mens den største andel er i moderat til ringe naturtilstand primært på grund af tilgroning og afvanding.

For klitnaturtypen forklit (2110) gælder, at størstedelen af arealet er i god naturtilstand. For hvid klit (2120) og grå/grøn klit (2130) er den største andel i moderat til ringe tilstand primært på grund af tilgroning med invasive arter og vedplanter.

Urtebræmme (6430) har ikke noget tilstandsvurderingssystem.

Der er kortlagt fire skovnaturtyper i Natura 2000-område N127: bøg på muld (9130), ege-blandskov (9160), skovbevokset tørvemose (91D0) og elle- og askeskov (91E0).

Andelen af *store træer* er generelt lav, idet der i den overvejende del af skovene er registreret fra under ét til mellem ét og fem store træer pr. ha. På omkring halvdelen af arealet med elle- og askeskove (91E0), er der mere end seks store træer pr. ha.

Mængden af *stående dødt ved* er generelt lav: På størstedelen af arealet er der fra under ét til mellem ét og fem døde træer/ha. Undtaget er dog områdets elle- og askeskove (91E0), hvor der på omkring en femtedel af arealet er mellem seks og 10 døde træer pr. ha.

Mængden af *liggende dødt ved* er også generelt lav: På størstedelen af arealet er der fra under ét til mellem ét og fem store stykker dødt ved pr. ha. Mest liggende dødt ved ses i områdets elle- og askeskove (91E0) og ege-blandskov (9160), hvor der på godt halvdelen af arealet er mere end seks store stykker dødt ved pr. ha. Jævnfør den seneste Artikel 17-afrapportering til EU om habitatnaturtypernes tilstand i Danmark, mangler der generelt store træer og dødt ved i skovhabitattyper.

Der er kortlagt fem marine naturtyper i Natura 2000-området: Bugter og vige (1160), stenrev (1170), sandbanker (1110), vadeblade (1140) og kystlagune (1150). Området er påvirket af eutrofiering og fiskeri.

I Natura 2000-området er der kortlagt 107 småsøer med habitatnaturtypen næringsrig sø (3150). To tredjedele af søerne har god til høj naturtilstand. En fjerdedel af søerne har moderat til ringe naturtilstand. De resterende mangler en tilstandsberegning. Søerne i høj til god naturtilstand er præget af, at de ligger lysåbent, at der er græsning på arealerne omkring søerne, samt at de ligger med relativt stor afstand til dyrkede arealer og med få/ingen tilløb/tilførsler af næringsstoffer. En del af søerne har tilstanden moderat til ringe. En væsentlig årsag til den forringede tilstand skyldes næringsstoffbelastning med udbredt tilgroning med grønne trådalger, samt tilgroning på bredden omkring søerne, hvilket betyder at der er en negativ skyggepåvirkning af søens undervandsvegetation, der i flere søer er meget sparsomt udviklet og kun repræsenteret med få tolerante undervandsplanter. Flere af disse søer bliver eller er blevet påvirket af fodring og/eller udsætning af ænder og er påvirket af jordbrugsdrift.

I området er der kortlagt 40 småsøer med habitatnaturtypen kransnålalgesø (3140). To af søerne har høj naturtilstand, 29 har god naturtilstand, otte har moderat naturtilstand og én har ringe naturtilstand. Søerne i høj til god tilstand er præget af, at de ligger lysåbent, at der er græsning på arealerne omkring, samt at de ligger med relativt stor afstand til dyrkede arealer og med få/ingen tilløb/tilførsler af næringsstoffer. Søerne i moderat tilstand har generelt en mindre udbredelse af kransnålalger, og de er i større grad domineret af trådalger, som indikerer næringsstofftilførsel, og større udbredelse af flydebladsplanter. Nogle søer påvirket af jordbrugsdrift og andefodring.

I området er der yderligere kortlagt 4 småsøer med habitatnaturtypen brunvandede søer (3160). Tre af søerne har høj til god naturtilstand, og én er i moderat naturtilstand. Søerne i høj-god naturtilstand er præget af at de ligger lysåbent og relativt langt fra dyrket areal ved hhv. Lunden og Henninge Nor. Alle søerne i Henninge Nor er dog påvirket af fodring og/eller udsætning af ænder.

I området er der desuden kortlagt 68 strandsøer (1150). Disse saltpåvirkede, kystnære strandengssøer er der ikke beregnet tilstand for.

I området er der kortlagt 7 søer over 5 ha. Én af søerne er naturtypebestemt som næringsrig sø (3150), én som kystlagune og strandsø (1150), mens de resterende ikke er naturtypebestemt, men sandsynligvis er kystlagune og strandsø (1150).

I dette Natura 2000-område er der kortlagt 1 km vandløb med vandplanter (3260). Natura 2000-området ligger inden for vandområdeplanen for Jylland og Fyn.

Der er kortlagt 165 søer som levested for stor vandsalamander. Omkring tre fjerdedele af søerne har god til høj naturtilstand som levested for stor vandsalamander og én fjerdedel af søerne har moderat naturtilstand. Der er ikke konstateret fisk i de fleste af søerne, hvilket er en forudsætning

for, at naturtilstanden kan bruges som udtryk for levestedets egnethed for stor vandsalamander. Søerne i beregnet god til høj naturtilstand er generelt ikke tydeligt påvirket af næringsstoffer, har en høj andel af undervandsvegetation, en veludviklet rørsump og har kun en begrænset skyggepåvirkning fra træer og buske. Disse søer vurderes at være velegnede levesteder for stor vandsalamander. Søerne i moderat til ringe naturtilstand er generelt præget af næringsstofbelastning i form af opvækst af grønne trådalger og dominans af liden andemad. Derudover er de ofte helt eller delvist skygget af træer og buske. Disse søer vurderes til at være mindre gode levesteder for arten.

Da tre fjerdedele af de kortlagte søer har god til høj naturtilstand, vurderes der at være gode forudsætninger for en stabil forekomst af stor vandsalamander i området. Vurderingen bygger ligeledes på, at den store løbende indsats for klokkefrø i området også er til gavn for stor vandsalamander. Der vurderes således ikke at være aktuelle trusler mod artens fortsatte forekomst i Natura 2000-området.

Der er kortlagt i alt 78 søer som levested for klokkefrø. 70 af søerne har en god til høj naturtilstand, mens de resterende otte har en moderat naturtilstand. Der er ikke konstateret fisk i størstedelen af søerne, hvilket er en forudsætning for at naturtilstanden kan bruges som udtryk for levestedets egnethed for klokkefrø. Søerne i god til høj naturtilstand er generelt ikke tydeligt påvirket af næringsstoffer, har en relativt høj andel af undervandsvegetation, har en veludviklet rørsump, og har kun begrænset skyggepåvirkning fra træer og buske. Disse søer vurderes at være velegnede levesteder for klokkefrø. Søerne i moderat til ringe naturtilstand er generelt præget af næringsstofbelastning i form af opvækst af grønne trådalger og dominans af for eksempel liden andemad. Derudover er de ofte helt eller delvist skygget af træer og buske. Disse søer vurderes til at være mindre gode levesteder for arten.

Der er løbende gennemført indsatser til gavn for klokkefrø. Med 70 søer kortlagt i god til høj naturtilstand kombineret med fund af klokkefrø i 31 søer vurderes der at være gode forudsætninger for en stabil bestand af klokkefrø i dette område.

Skæv vindelsnegl er i den seneste overvågningsperiode i NOVANA-programmet 2017-2021 fundet med enkelte individer få individer i et kildevæld ved Voderup Klint. Arten er desuden fundet i flere eksemplarer i et rigkær i Ristinge Mose i 2012. Der vurderes at være flere egnede levesteder i habitatområdet, og arten vurderes at kunne forekomme stabilt i området. Der vurderes ikke umiddelbart at være trusler mod artens forekomst i området. Jf. DCE's NOVANA-afrapportering er skæv vindelsnegl i den seneste NOVANA-periode fra 2012-2017 fragmenteret udbredt i den kontinentale region, hvor de typisk er karakteriseret ved relativt ringe bestandstætheder. Sammenlignet med overvågningen i 2005-2007 er skæv vindelsnegl i perioden 2012-2014 samlet set fundet på flere lokaliteter og i flere UTM-kvadrater. Forklaringen på dette repræsenterer sandsynligvis i en vis grad hidtil oversete forekomster.

Sumpvindelsnegl er i den seneste overvågningsperiode i NOVANA-programmet 2017-2021 fundet i relativt stort antal i rigkær ved hhv. Ristinge Mose i 2018 og ved Vejljen på Tåsinge i 2019. Arten er desuden fundet i et relativt stort antal ved Lunden i kanten af en hvas avneknippemose i 2013. Arten vurderes at være stabil i området med større, lokale bestande. Der vurderes at være flere egnede levesteder i habitatområdet, og der vurderes ikke umiddelbart at være trusler mod artens forekomst i området. Jf. DCE's NOVANA-afrapportering er sumpvindelsnegl i den seneste NOVANA-periode fra 2012-2017 vidt udbredt i den kontinentale region i Danmark med relativt høje bestandstætheder med levedygtige bestande på de fleste levesteder landet over. Udviklingen i udbredelsesområde vurderes som stabil, mens bestandsstørrelsen formentlig udvikler sig positivt.

Der er kortlagt 14 levesteder for rørdrum. Ni levesteder har god naturtilstand. Det er forholdsvis store arealer med rørskov med høj vandstand, som sikrer mod forstyrrelser og giver en vis

beskyttelse mod prædation fra rovdyr som ræv. Levestederne med moderat naturtilstand er mindre rørskove og/eller rørskove uden vanddække, hvor der vurderes at være større risiko for forstyrrelse og prædation fra landlevende rovdyr.

Der er kortlagt 15 levesteder for rørhøg. Tre levesteder har høj naturtilstand, 11 levesteder har god naturtilstand, og ét har moderat naturtilstand. Levestederne med høj eller god naturtilstand er større rørskove med høj vandstand. Disse steder er der begrænset menneskelig forstyrrelse og en vis grad af beskyttelse mod rovdyr som ræv. Levestedet med moderat naturtilstand har kun en lille plet rørskov, og der er tilgængelighed for rovdyr som ræv.

Der er kortlagt 12 levesteder for plettet rørvagtel. Ni har god naturtilstand og tre har moderat naturtilstand. Levestederne med god naturtilstand er større, uforstyrrede arealer med god hydrologi og passende vegetationsdække. Levestederne med moderat naturtilstand er mere tørre og der er tæt vegetation.

Der er kortlagt 24 levesteder for klyde. Ét har høj naturtilstand, 18 har god naturtilstand, og fem har moderat naturtilstand. Levestederne med høj og god naturtilstand ligger på øer og holme, hvor ynglefuglene er beskyttet mod prædation fra rovdyr som ræv, og hvor der er begrænset færdsel af mennesker. Levestederne er tit karakteriserede ved at have kort urtevegetation i mosaik med sandflader og grusede og stenede partier, men man finder også levesteder på fugtige og kortgræssede strandenge. Der er altid flader med lavt vand ved levestederne. Levestederne med moderat naturtilstand er arealer, som er tilgroede, hvor der er adgang for rovdyr som ræv, eller hvor der er menneskelig forstyrrelse.

Der er kortlagt 44 levesteder for havterne. 19 levesteder har god naturtilstand. Det er alle lokaliteter på øer uden ræve, med kortgræssede strandenge og kyster med en god struktur af sandflader i mosaik med grusede/stenede områder og spredt/kort urtevegetation. 23 levesteder har moderat naturtilstand. Det er lokaliteter, hvor der er større risiko for forstyrrende færdsel eller, hvor der sker tilgroning på grund af manglende eller utilstrækkelig afgræsning. To levesteder er beregnet til at være i ringe tilstand. Det ene sted er der en del forstyrrende færdsel, og det andet sted er der adgang for ræv og andre landlevende rovdyr.

Der er ofte sammenfald mellem klydes og havternes levesteder i området.

Der er kortlagt 25 levesteder for dværgterne. 24 har høj eller god naturtilstand. De ligger alle på øer, og den høje tilstand skyldes tilstedeværelse af gode redelokaliteter, adgangsforbud og isolation i forhold til rovdyr som for eksempel ræv. Levestederne i god naturtilstand ligger på steder med større risiko for forstyrrende færdsel. Ét levested er beregnet til at være i moderat tilstand på grund af tilgroning.

Der er kortlagt otte levesteder for splitterne. To har god naturtilstand. Begge steder er der græssede strandenge vekslende med arealer med bart sand, sten og kort vegetation, fred for forstyrrelser og ingen prædation fra ræv. Seks levesteder har moderat naturtilstand: De hættemågekolonier, der tidligere var på de små øer, hvor splitterne gerne slog sig ned, findes ikke længere, og på én lokalitet er der nogen forstyrrende færdsel.

Der er kortlagt 17 levesteder for fjordterne. Ti har god naturtilstand. Det er lokaliteter på rævefrie øer med kortgræssede strandenge, og tit med arealer med bar jord/grus, sten i mosaik med spredt urtevegetation. Ofte findes der også lavvandede laguner og småsøer. Syv levesteder har moderat naturtilstand. Det er lokaliteter, der enten er mere tilgroede og/eller mere udsatte for forstyrrelser, eller hvor der er adgang for landlevende rovdyr.

Der er kortlagt seks levesteder for almindelig ryle. Tre levesteder har høj naturtilstand. Det er steder, hvor der er store, uforstyrrede arealer med adgangsforsbud i yngletiden, passende afgræsning, områder med lavt vand og strandenge med veludviklede losystemer. Tre levesteder har god naturtilstand. Det er steder, hvor der er afgræsning og arealer med lavt vand, men levestederne er små, og deres omgivelser præget af krat og høj urtevegetation.

Der er kortlagt ti levesteder for brushane. To har høj naturtilstand, seks har god naturtilstand og to har moderat naturtilstand. Levestederne med høj og god naturtilstand er alle vidtstrakte, uforstyrrede, afgræssede strandenge og enge, samt flere steder veludviklede losystemer. De to levesteder med moderat naturtilstand er små og udsat for en del menneskelig forstyrrelse.

Der er kortlagt ét levested for sorthovedet måge. Levestedet har moderat naturtilstand på grund af risiko for prædation fra rovdyr som ræv.

Knopsvane er på udpegningsgrundlaget som trækfugl i fuglebeskyttelsesområde F71. Antallet af rastende og fældende knopsvaner fluktuerer årligt, men overordnet er artens forekomst et stabilt i området. DCE Aarhus Universitet vurderer, at bestanden af knopsvaner i Danmark er stabil, og at en faldende tendens skyldes, at et større antal knopsvaner overvintrer længere mod øst i Østersøen.

Sangsvane er på udpegningsgrundlaget som trækfugl i de to fuglebeskyttelses områder i Natura 2000-området. Antallet af sangsvaner er fluktuerende, men stabilt i området. DCE Aarhus Universitet vurderer, at antallet af sangsvaner er stigende i Danmark. Det vurderes at det registrerede antal sangsvaner i Det Sydfynske Øhav er for lavt, idet flytællingerne af fuglene oftest foretages om dagen, hvor de fleste af sangsvanerne ofte fouragerer på marker uden for fuglebeskyttelsesområderne. Det reelle antal, der forekommer og overnatter i området, er derfor ofte markant større.

Blisgås er på udpegningsgrundlaget som trækfugl i de to fuglebeskyttelsesområder i Natura 2000-området. Antallet af blisgæs fluktuerer fra år til år. DCE Aarhus Universitet antager, at bestanden af blisgæs er voksende, og at en større andel af bestanden overvintrer i den sydlige del af Danmark.

Mørkbuget knortegås er på udpegningsgrundlaget som trækfugl i fuglebeskyttelsesområde F71. Antallet af mørkbugede knortegæs fluktuerer fra år til år, således at der er flest fugle i milde vintre. DCE Aarhus Universitet vurderer overordnet, at bestanden af mørkbuget knortegås at være forholdsvis stabil.

Toppet skallesluger er på udpegningsgrundlaget som trækfugl i fuglebeskyttelsesområde F71. Bestanden er fluktuerende fra år til år. DCE Aarhus Universitet vurderer, at bestanden af toppet skallesluger er forholdsvis stabil i Danmark.

Havørn er på udpegningsgrundlaget som trækfugl i fuglebeskyttelsesområde F71. Arten yngler regelmæssigt flere steder lige uden for Natura 2000-området, og se ofte i området. DCE Aarhus Universitet vurderer, at bestanden af havørn er stærkt stigende i Danmark.

Engsnarre er på udpegningsgrundlaget som ynglefugl i fuglebeskyttelsesområde F71 og F72 i Natura 2000-området. Arten registreres sjældent – en enkelt registrering i henholdsvis 2009 og i 2018. Derfor vurderes det, at der ikke er en fast ynglebestand i området. DCE Aarhus Universitet vurderer, at den danske bestand af engsnarre er stabil med en faldende tendens.

Blishøne er på udpegningsgrundlaget som ynglefugl i fuglebeskyttelsesområde F71. Bestanden er fluktuerende, men stabil. DCE Aarhus Universitet vurderer, at bestanden af blishøne er faldet siden 1990'erne, og har stabiliseret sig på et lavere niveau.

Knarand er på udpegningsgrundlaget som trækfugl i fuglebeskyttelsesområde F72. Bestanden er fluktuerende, og der kan ikke siges noget om bestandens størrelse ud fra registreringerne i området. DCE Aarhus Universitet vurderer, at bestanden af knarand er stigende i Danmark.

Taffeland er på udpegningsgrundlaget som trækfugl i fuglebeskyttelsesområde F72. Arten har en fluktuerende og fåtallig forekomst i området. DCE Aarhus Universitet vurderer, at bestanden af taffeland er faldende i Danmark.

Edderfugl er på udpegningsgrundlaget som trækfugl i de to fuglebeskyttelsesområder i Natura 2000-området. Arten har en fluktuerende forekomst i området, og da fuglene flyver ind og ud af områderne, er det svært at sige noget om de lokale bestande. DCE Aarhus Universitet vurderer, at den danske bestand af edderfugl er stabil, men på et lavere niveau end i 1990'erne.

Havlit er på udpegningsgrundlaget som trækfugl i fuglebeskyttelsesområde F72. Arten har en fluktuerende tilstedeværelse i området. DCE Aarhus Universitet vurderer, at den danske bestand af havlit er stabil.

Mosehornugle er på udpegningsgrundlaget som ynglefugl i fuglebeskyttelsesområde F71. Der er registreret to ynglepar i forbindelse med Novana-overvågningen i 2015. DCE Aarhus Universitet vurderer, at den danske bestand af mosehornugle er stabil, men lille.

Rødrygget tornskade er på udpegningsgrundlaget som ynglefugl i de to fuglebeskyttelsesområder i Natura 2000-området. Arten har endnu ikke været overvåget i området. Det sker første gang i 2022. DCE Aarhus Universitet vurderer, at udbredelsen af rødrygget tornskade i Danmark er stigende.

Bilag IV arten Markfirben findes i Natura 2000-området. Arten er blandt andet registreret flere steder på det sydlige Ærø, på Sydlangeland og på Avernakø. Alle steder findes soleksponerede overflader, krat, der yder skjul og sandet jord, hvor arten kan lægge æg.

En række naturtyper og levesteder for arter og fugle, som området er udpeget for at beskytte, kræver vedvarende drift for at sikre eller genoprette gunstig bevaringsstatus. Det gælder fx en række lysåbne naturtyper. Samtidig kræver andre naturtyper og levesteder i moderat til dårlig tilstand tiltag, der kan imødegå forringelse.

Hvis ikke indsatsprogrammet i Natura 2000-planen for tredje planperiode realiseres, er der risiko for, at den gode naturtilstand og den hensigtsmæssige drift på en stor andel af naturarealerne ikke fastholdes. Der er ligeledes risiko for, at naturtilstanden ikke vil blive forbedret i de lysåbne naturtyper, hvor naturtilstanden er moderat eller ringe, og hvor der er behov for indsats mod invasive arter, opvækst af vedplanter og høje urter eller en indsats i forhold til at sikre en for naturtyperne hensigtsmæssig hydrologi. Det gælder for dele af strandenge (1330), overdrevarsarealer (6120, 6210 og 6230), strandvolde og kystkliner (1210, 1220 og 1230) samt store dele af tidvis våd eng (6410) og mosetyperne (7210, 7220 og 7230). Endelig er den største del af hvid klit og grå/grøn klit (2120 og 2130) i moderat til ringe naturtilstand på grund af tilgroning med invasive arter og vedplanter.

Hvis ikke indsatsprogrammet i planen for tredje planperiode realiseres, er der generelt risiko for, at velegnede levesteder for områdets talrige yngle- og trækfugle ikke sikres; men går tilbage på nationalt eller internationalt niveau. Der er risiko for, at tilstanden af en del af levestederne for ynglefuglene, blandt andet almindelig ryle, brushane, klyde, fjordterne, havterne, splitterne, dværgterne fastholdes i moderat tilstand på grund af tilgroning.

Der er også risiko for, at de biologiske forhold omkring småsøerne forandres som følge af, at eksisterende lysåbne søer kan gro til ved manglende plejetiltag. Det kan medvirke til, at bestandene af klokkefrø, stor vandsalamander, strandtudse og grønbroget tudse ikke sikres, og at bestandene går tilbage på nationalt niveau.

Hvis ikke planens indsats om omlægning af lavbundslande fra omdriftsarealer til naturarealer realiseres, er der risiko for, at en forbedring af vandkvaliteten, reduktion af randpåvirkningerne af naturen fra tilstødende arealer og den forventelige mindre udledning af CO₂ udebliver. Denne indsats' bidrag til forbedring af levesteder for en lang række af områdets arter og fugle vil også udeblive.

Manglende realisering af indsatser som urørt skov og skovnaturtypebevarende drift og pleje kan yderligere betyde, at flere strukturer, der understøtter biodiversitet i skov, så som flere store træer og mere dødt ved, ikke skabes til gavn for skovnaturtyper og arter tilknyttet skov.

Natura 2000-planen indeholder en indsats om opdatering af vejledning til bl.a. klapning i Natura 2000-områder, hvilket forventes at have en bred positiv afledt effekt på dyre- og planteliv, samt havbunden i og omkring Natura 2000-området. Planen indeholder desuden en indsats om regulering af fiskeri, som forventes at gavne den biologiske mangfoldighed i de marine områder. Såfremt planen ikke realiseres forventes disse effekter at udeblive.

Hvis ikke planen gennemføres vil effekten af revideringen af vildtreservatbestemmelserne udeblive, hvilket kan have betydning for fuglenes beskyttelse.

Hvis ikke indsatsprogrammet i planen for tredje planperiode realiseres, er der risiko for, at den biologiske mangfoldighed i området generelt stagnerer. Dette kan for befolkningen betyde, at de ikke får adgang til naturområder af højere kvalitet, samt at de rekreative aktiviteter, som f.eks. motion kan blive mindre attraktive, og dermed udebliver den positive effekt på befolkningens sundhed.

1.4 Den sandsynlige væsentlige indvirkning på miljøet

I dette afsnit beskrives de øvrige miljøforhold i og udenfor Natura 2000-området, der kan blive væsentligt berørt af Natura 2000-planen.

1.4.1 Flora, fauna og biologisk mangfoldighed

Natura 2000-planen bidrager, ud over sikring af naturtyper og arter på udpegningsgrundlaget for området, generelt til at sikre de øvrige naturtyper og arter, der findes inden for området, idet Natura 2000-planerne generelt medvirker til at etablere gunstige forhold for naturen. Hermed bidrager Natura 2000-planerne også til at opnå biodiversitetskonventionens mål om at sikre, at den biologiske mangfoldighed bevares, ligesom planen bidrager til at sikre levesteder for arter, der er beskyttet i medfør af generelle fredningsbestemmelser. Planens indsats om at opnå størst mulig naturmæssig robusthed og sammenhæng i områdets natur ved at sikre større driftsenheder af lysåbne naturtyper og skovnaturtyper, bidrager til at sikre en hensigtsmæssig naturtilstand af naturtyper på udpegningsgrundlaget og for øvrige naturtyper og arter, der findes inden for området. Planens indsats om udarbejdelse af en national strategi for forvaltning af truede og rødlistede arter bidrager positivt i forhold til forvaltning af arterne. Endelig vil en indsats om løbende opdatering af vidensgrundlag for arter og naturtyper fortsættes til gavn for områdets flora og fauna.

Tilgroning med høje græsser/urter og vedplanter, forekomst af invasive arter samt kunstig afvanding forandrer naturen, og kan føre til ændringer i vegetationen, således at den naturlige, naturtype-karakteristiske vegetation erstattes af en vegetation, der i højere grad præges af mere almindelige, konkurrencestærke arter. Desuden kan tilgroning medføre forringelse af levestederne for områdets ynglefugle. Planens indsatser om pleje og sikring af en for naturtyperne mere hensigtsmæssig hydrologi vil modvirke denne udvikling og vil desuden medvirke til, at naturtyper og arter, der ikke er på udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området, får forbedrede forhold. Udlægning af urørt skov vil kunne skabe større variation i skovene med f.eks. flere skovlysninger og mere dødt ved og dermed kunne skabe gode rammer for biodiversiteten generelt.

Planens indsats om udtagning af lavbundsjord kan bidrage til at skabe større sammenhængende naturområder med større robusthed i området. Det vil være til gavn for arter som stor vandsalamander og rørhøg og naturtyper som rigkær.

I og omkring Natura 2000-området findes bestande af flere fredede/sjældne og rødlistede arter af f.eks. insekter, padder og planter herunder stor guldløber, strandtudse, grønbroget tudse, markfirben, smalfliget brandbæger, eng-ensian samt maj gøgeurt. Pleje vil ligeledes have en positiv påvirkning på Natura 2000-områdets store arealer med § 3-beskyttet natur som strandenge, moser, overdrev og enge.

Revision af bestemmelserne for områdets vildtreservat, kan være med til at sikre fugle og dyr mod forstyrrelse.

Natura 2000-planen vil desuden medvirke til at sikre de marine naturtyper, der er grundlag for tilstedeværelsen af en lang række marine bunddyr, som igen udgør fødegrundlaget for en lang række arter tilknyttet det marine habitatområde. Forbedringen vil bl.a. ske som følge af arbejdet med at vurdere behovet for en eventuel nødvendig indsats i forhold til regulering af fiskeri i Natura 2000-områder, og opdatering af vejledninger f.eks. vedrørende klappning i Natura 2000-områder. Desuden vil en indsats om løbende opdatering af vidensgrundlag for arter og naturtyper fortsætte.

1.4.2 Befolkningen

Natura 2000-område N127 Sydfynske Øhav er beliggende i Faaborg-Midtfyn Kommune, der har et indbyggertal på 51.700, Svendborg Kommune, der har et indbyggertal på 58.600, Langeland Kommune, der har et indbyggertal på 12.400, og Ærø Kommune, der har et indbyggertal på 6.000. I alt bor der 128.700 mennesker rundt om N127. Natura 2000-planen har fokus på sikring af den eksisterende natur på områdets udpegningsgrundlag. Sikringen af den eksisterende natur kan have betydning for arealanvendelsen, idet der kan forekomme arealer, som i forbindelse med gennemførelsen af planen vil blive omfattet af en plejeindsats, som fx vil kunne medføre en ændret drift på arealerne. Tilsvarende kan det have betydning for menneskers færdsel, hvis der på baggrund af indsatsprogrammet vurderes behov for yderligere fiskeriregulering i området.

Miljøstyrelsen arbejder på en løbende opdatering af oversigt over naturtyper, arter og fugle som findes i væsentlig forekomst i Danmark og vurdering af, om der er behov for yderligere sikring mod forstyrrelser med fokus på træk- og ynglefugle samt pattedyr. Denne indsats vil også potentielt kunne medføre ændring i adgangsforhold. Ligesom mulig udlægning af urørt skov og udtagning af lavbundsjord potentielt kan medføre ændret adgang i delområder.

Miljøstyrelsen gennemfører desuden undersøgelser med henblik på afklaring af, om der er behov for efterfølgende revision af reservatbestemmelser på baggrund af områdernes udpegningsgrundlag til sikring af levestederne for fugle, hvilket kan have betydning for offentlighedens adgang.

Planen forventes at give mulighed for større naturoplevelser for besøgende i området, da der med gennemførelse af planen vil ske en forbedring af naturtilstanden.

1.4.3 Menneskets sundhed

Mange, især bynære, Natura 2000-områder udnyttes til rekreative aktiviteter, f.eks. vandring og cykling, som bidrager til menneskets sundhed. Natura 2000-planen har til formål at sikre, at de beskyttede naturtyper og arter opnår gunstig bevaringsstatus på sigt. Natura 2000-planen vil potentielt kunne medføre, at den rekreative udnyttelse af områder udlagt til urørt skov ændrer sig, ligesom der vil være øget fokus på formidling af naturen til gavn for brugere af området. Det tværkommunale samarbejde Naturturisme I/S formidler viden om Det Sydfynske Øhav til besøgende. Der er etableret stisystemer, kajakruter, overnatningspladser på kysten, informationstavler, foldere m.v. Gennemførelsen af Natura 2000-planerne for området forventes at indgå i den fremtidige formidling. Kendskab til naturen og dens værdier vil kunne medvirke til at skabe incitament til en større rekreativ udnyttelse af områderne.

Desuden bevirker planens indsatser om at sikre og forbedre områdets naturtyper og arter, at der generelt kan ske en forbedring af områdets biodiversitet og genskabelse af mere robuste økosystemer. Dette kan generelt påvirke menneskets sundhed ved forbedring og genskabelse af økosystemydelse som bidrager med fx vand, træ, luftrensning, jordbundsdannelse, bestøvning mm.

1.4.4 Jordbund, vand, luft og klimatiske faktorer

Planens indsats om udtagning af kulstofholdige lavbundsarealer, kan bidrage til at skabe større sammenhæng mellem de eksisterende naturarealer, ligesom randpåvirkningerne af naturen fra tilstødende arealer med landbrugsdrift formentlig vil mindskes. Etablering af ny natur på lavbundsarealer kan potentielt gøre områderne mere robuste over for ekstreme vejrforhold og klimaændringer. Desuden kan planens indsats om udtagning af lavbundsarealer medvirke til at mindske udledningen af CO₂ samt påvirke søer og vandløb og bidrage til realisering af vandområdeplanen for området samt Danmarks havstrategi. Samtidig kan Natura 2000-planen medføre udpining af jordbunden på arealer, der er næringsberigede som følge af nuværende eller tidligere gødskning.

Opdatering af vejledning om f.eks. klapning i Natura 2000-områder kan potentielt få en positiv effekt på havbunden i og omkring Natura 2000-området.

Som en del af indsatsen med udlægning af urørt skov kan der blive etableret mere hensigtsmæssig hydrologi, hvilket lokalt kan få betydning for overflade- og grundvand.

Planen vil kunne påvirke kystvande, søer og vandløb positivt og bidrage til realisering af vandområdeplanen for området.

Planens indsatser om vurdering af behov for evt. fiskeriregulering, vil potentielt kunne bidrage til at opnå god miljøtilstand i det marine økosystem og en bedre balance af fødenettet. Dermed vil planen kunne påvirke havmiljøet positivt og bidrage til realisering af vandområdeplanerne samt Danmarks havstrategi, der sigter mod god miljøtilstand i de danske vandområder.

Det vurderes, at Natura 2000-planens sikring af den eksisterende udpegede natur i området, med bl.a. udlægning af urørt skov samt sikring af en hensigtsmæssig drift og pleje af arealerne og arternes levesteder ikke vil påvirke luftkvaliteten i området, væsentligt.

1.4.5 Materielle goder og kulturarv

Sikring af den eksisterende natur kan potentielt få betydning for det nuværende erhvervsfiskeri i området, som følge af indsatser om vurdering af behovet for yderligere nødvendig fiskeriregulering. I dette Natura 2000-område er der registreret bl.a. langhøje, rundhøje, voldsteder og skibssætninger.

Natura 2000-planen indsats omfatter pleje af de naturtyper, der findes på Natura 2000-områdets udpegningsgrundlag, hvilket potentielt kan påvirke adgangen til og kvaliteten af områder, som har betydning for befolkningen. Planen vil ligeledes kunne påvirke kulturarv i form af bl.a. pleje af fortidsminder såsom rundhøje.

Det vurderes, at realisering af Natura 2000-planens øvrige indsatsprogram ikke vil have nogen væsentlig indflydelse på materielle goder og kulturarv i området, herunder betydning for fortidsminder, bygninger og arkitektur.

1.4.6 Landskab

Området består af de centrale dele af øhavet fra Tåsinge i nord til Sydlangeland, Ærø og Marstal Bugt i syd. Havområdet i selve øhavet er lavvandet med enkelte dybe render og bassiner, Marstal Bugt er en del af den åbne Østersø. Der er inden for området 5 beboede småøer (uden fast forbindelse) og ca. 30 større og mindre holme.

I kystområderne på Tåsinge, Langeland og Ærø er der større strandengsarealer og mange kystlaguner (nor), hvoraf en del med tiden er mere eller mindre afskåret fra havet ved naturlig aflejring af sten og sand, mens andre er afskåret fra havet ved kunstige dæmninger og i varierende omfang opdyrket.

Havområdet udgøres desuden af store arealer af habitattyperne sandbanker, mudder og sandflader, lavvandede bugter og rev (herunder biogene rev), i alt ca. 370 km² eller 82 % af Natura 2000-området. I havområdet findes righoldige plante- og dyresamfund – blandt andet vidtstrakte ålegræsenge - og dette er overvejende fødegrundlaget for øhavets store fuglebestande.

Fremtrædende blandt de naturtyper, som er udpegningsgrundlag, er kystlaguner (nor og strandsøer) samt strandenge, skrænter og typer knyttet til sten- og sandstrandene. Kystlaguner og strandenge udgør i alt mere end 1.000 ha.

Inde på land udmærker området sig ved mange forekomster af mosetyperne rigkær, og moser med hvas avneknippe. Således udgør arealet med avneknippemose mere end fem procent af naturtypens samlede areal i de danske Natura 2000-områder. I skovene findes bøg på muld, ege-blandskov, og elle- og askeskov.

Der er et omfattende friluftsliv i området: Lystfiskeri, lystsejlad og strandjagt foregår til søs, og det er populært at vandre eller cykle rundt om øhavet.

Det vurderes, at Natura 2000-planen med dens indsatser vil kunne påvirke landskabet, for eksempel, hvis der udlægges urørt skov eller ændres i hydrologien i området.

1.4.7 Arter

Natura 2000-området omfatter Det Sydfynske Øhavs lavvandede område med talrige øer og holme. Her findes især mange kystnaturtyper, men også fine overdrev som for eksempel den artsrige Voderup Klint.

Natura 2000-området omfatter to fuglebeskyttelsesområder F71 og F72. Øhavet er udpeget som levested for i alt fjorten arter af trækkende vandfugle, og er et af landets vigtigste raste- og overvintringsområder for sangsvane, knopsvane, edderfugl og blishøne. Fjorten arter af ynglefugle er udpegningsgrundlag. Øhavet er således et vigtigt yngleområde for rørdrum, rørhøg, klyde, almindelig ryle, splitterne, havterne og dværgterne.

I Det Sydfynske Øhav lever marsvin og spættet sæl.

Natura 2000-området er et kerneområde for klokkefrø, som er på EU Habitatdirektivets bilag II+ IV, ligesom stor vandsalamander. Udpegningsarterne skæv vindelsnegl og sumpvindelsnegl har desuden levesteder i området.

I Natura 2000-området findes mere end fem procent af det samlede areal med avneknippemose (7210) i de danske Natura 2000-områder.

Natura 2000-planen vil kunne påvirke Bilag IV-arter, arter på udpegningsgrundlaget, arter som lever i tilstødende områder m.fl., da planen indeholder indsatser til forbedring af habitater og levesteder for arter.

1.4.8 Fredninger, fredede områder og vildtreservater

Inden for Natura 2000-området findes fredningerne: Skarø Kirke, Skarø Klokkefrøer, Drejø Kirke, Hjortø Klokkefrøer, Birkholm Klokkefrøer, Strynø Kalv, Strynø Kirke, Ommel Kirke, Gulstav, Tranekær Gods stendiger, Gulstav Stubhave, Hulbjerg jættestue, Bagenkop Kirke, Klise Nor, Tryggelev Nor, Tryggelev Stubhave, Ristinge Klint, Kædeby Kirke, Søvertorp Sten, Lunkebugten, Monnet, Vejlen Mose og Gesinge Stengærder, Tranderup Vandhul og Voderup Klint.

Desuden findes vildtreservat: Sydfynske Øhav. I Natura 2000-området har fugleværnsfonden arealer, der drives som fuglereservater.

Fredningerne i området har bl.a. til formål at sikre naturværdier i området, og vildtreservater i området har til formål at sikre beskyttelsen af fugle. Natura 2000-planen indeholder indsatser, bl.a. revision af reservatbestemmelserne for Sydfynske Øhav, som kan påvirke naturværdier og beskyttelsen af fugle positivt.

1.5 Eksisterende miljøproblemer

Truslerne mod naturværdierne og områdets udpegningsgrundlag er beskrevet i basisanalysen, der danner grundlag for udkast til Natura 2000-planen for området. Planens mål er at sikre udpegningsgrundlaget mod disse trusler herunder prioritering i tilfælde af modstridende naturinteresser.

For Natura 2000- områdets lysåbne naturtyper gælder det, at halvdelen af den kortlagte strandeng er i moderat til ringe naturtilstand, ofte på grund af tilgroning og afvanding. En del af arealerne med kalkoverdrev og surt overdrev er i moderat til ringe naturtilstand, især på grund af tilgroning. Under halvdelen af naturtyperne strandvold med enårige planter (1210), strandvold med flerårige planter (1220) og kystklint (1230) er i moderat til ringe naturtilstand, blandt andet på grund af tilgroning. Den største del af naturtyperne tidvis våd eng (6410), avneknippemose (7210), kildevæld (7220) og rigkær (7230) er i moderat til ringe naturtilstand primært på grund af tilgroning og afvanding. Naturtyperne hvid klit (2110) og grå/grøn klit (2130) er for størstedelens vedkommende i moderat til ringe naturtilstand primært på grund af tilgroning med invasive arter og vedplanter.

For de lysåbne naturtyper er der behov pleje for at hindre tilgroning med høje græsser/urter og vedplanter. Tilgroning med høje græsser, urter og vedplanter forandrer naturen og kan føre til ændringer i vegetationen, således at den naturtype-karakteristiske vegetation erstattes af en mere artsfattig vegetation, der i højere grad præges af mere almindelige, konkurrence-stærke arter.

Inddæmning og kunstig afvanding med grøfter, dræn eller pumper forandrer naturen og kan føre til ændringer i vegetationen, således at den naturlige, naturtype-karakteristiske vådbundsvegetation erstattes af en vegetation, der i højere grad præges af mere almindelige, konkurrence-stærke arter.

Invasive plantearter er ikke-hjemmehørende arter, der fortrænger naturlig vegetation. Forekomst af invasive arter er en trussel, fordi arterne breder sig hurtigt og udkonkurrerer de arter, der er karakteristiske for naturtyperne. Invasive arter er særlig et problem i kyst- og klitnaturtyperne samt på hederne.

Deposition af luftbårne kvælstofforbindelser, herunder ammoniak kan påvirke næringsfattige naturtyper. Naturtyperne har forskellig sårbarhed over for kvælstofdeposition.

Påvirkning med næringsstoffer fra dyrkede naboarealer kan ændre naturindholdet på forekomster af habitatnaturtyper. I dette område er der registreret direkte påvirkning fra naboarealer på dele af kystklint (1230). Også for visse af områdets småsøer vurderes der at være en påvirkning med eutrofiering til følge.

For natura 2000-områdets skovnaturtyper gælder det, at andelen af store træer generelt er lav. I den største del af skovene er der således registreret fra under ét til mellem ét og fem træer pr. ha. Tilsvarende er mængden af både stående og liggende dødt ved lav i den største del af skovene. Der er oftest registreret fra under ét til mellem ét og fem stående døde træer pr. ha, og mellem ét og fem større stykker liggende dødt ved pr. ha.

Fjernelse af alle hugstmodne træer og dødt ved i skove betyder, at skovene kommer til at rumme relativt få gamle træer og relativt lidt dødt ved, hvilket forringer levesteder for skovtilknyttede arter, herunder bl.a. mange vedboende svampe og biller. Ifølge den seneste artikel 17-afrapportering til EU om habitatnaturtypernes tilstand i Danmark, mangler der generelt store træer og dødt ved i skovhabitattyperne.

Der er kortlagt i alt 107 søer med habitatnaturtypen næringsrig sø (3150) i Natura 2000-området. En fjerdedel af disse søer er i moderat til ringe naturtilstand. Det skyldes først og fremmest næringsstofbelastning med udbredt tilgroning med grønne trådalger, samt tilgroning af bredzonen med høje urter, buske og/eller træer, som bortskygger vegetationen i søerne. Flere af søerne bliver, eller er blevet påvirket af fodring og/eller udsætning af ænder, og er påvirket af landbrugsdrift.

Der er kortlagt i alt 40 småsøer med habitatnaturtypen kransnålalgesø (3140). Ni af disse søer er i moderat til ringe naturtilstand. Disse søer har generelt en mindre udbredelse af kransnålalger, og de er i større grad domineret af trådalger som indikerer næringsstofforforsel, større udbredelse af flydebladsplanter og nogle søer er påvirket af jordbrugsdrift samt andefodring.

Der er kortlagt fire småsøer med habitatnaturtypen brunvandet sø (3160). Én af disse, er i moderat naturtilstand. Søen er påvirket af fodring og/eller udsætning af ænder.

Der er kortlagt i alt 165 småsøer som levesteder for stor vandsalamander. En fjerde del af disse søer har moderat til ringe naturtilstand og er generelt præget af næringsstofbelastning i form af opvækst af grønne trådalger og dominans af liden andemad. Derudover er de ofte helt eller delvist skygget af træer og buske.

Der er kortlagt i alt 78 småsøer som levesteder for klokkefrø. Heraf har otte moderat naturtilstand, og de er generelt præget af næringsstofbelastning i form af opvækst af grønne trådalger og dominans af for eksempel liden andemad. Derudover er de ofte helt eller delvist skygget af træer og buske.

Der er kortlagt 14 levesteder for rørdrum. Fem af levestederne har moderat naturtilstand. Det er mindre rørskove og/eller rørskove uden vanddække, hvor der vurderes at være større risiko for forstyrrelse og prædation fra landlevende rovdyr.

Der er kortlagt 15 levesteder for rørhøg. Heraf har ét moderat naturtilstand. Det er en lille plet rørskov, og der er tilgængelighed for rovdyr som ræv.

Der er kortlagt 12 levesteder for plettet rørvagtel. Heraf har tre moderat naturtilstand. Det er ret tørre arealer med tæt vegetation.

Der er kortlagt 24 levesteder for klyde. Heraf har fem moderat naturtilstand. Det er arealer, hvor der er sket tilgroning og/eller, hvor der er adgang for rovdyr som ræv, samt arealer, hvor der er nogen menneskelig forstyrrelse.

Der er kortlagt ti levesteder for brushane. Heraf har to moderat naturtilstand, fordi de er små og udsat for en del menneskelig forstyrrelse.

Der er kortlagt et levesteder for sorthovedet måge. Det har moderat naturtilstand på grund af risiko for prædation fra rovdyr som ræv.

Der er kortlagt 25 levesteder for dværgterne. Heraf har ét moderat naturtilstand på grund af tilgroning.

Der er kortlagt otte levesteder for splitterne. Heraf har seks moderat naturtilstand. Det skyldes at de hættemågekolonier, der tidligere var på lokaliteterne - og hvor splitterne gerne slog sig ned – ikke længere findes, og/eller at der nogen forstyrrende færdsel.

Der er kortlagt 17 levesteder for fjordterne. Heraf har syv moderat naturtilstand, fordi de enten er tilgroede og/eller udsatte for forstyrrelser, eller fordi der er adgang for landlevende rovdyr.

Der er kortlagt 44 levesteder for havterne. Heraf har 25 moderat eller ringe naturtilstand. Det er lokaliteter, hvor der er forstyrrende færdsel eller, hvor der sker tilgroning, samt lokaliteter, hvor der er adgang for landlevende rovdyr som for eksempel ræv.

Mange af de marine naturtyper er påvirket af næringsstofbelastning, og indsatser mod denne påvirkning varetages i vandområdeplanerne. Ligeledes kan der være påvirkning fra menneskelige forstyrrelser fx i form af fiskeri. Fiskeri med bundslæbende redskaber vurderes generelt at have en påvirkning på havbundens tilstand, herunder på bundvegetation og dyreliv.

Garnfiskeri kan bifange og dermed påvirke havpattedyr i området negativt. Pelagisk trawl og notfiskeri udgør en mindre trussel mod havpattedyr.

Garnfiskeri og fiskeri med bundgarn (og andre redskaber) kan bifange og dermed påvirke fugle i området negativt. Pelagisk trawl og notfiskeri udgør en mindre trussel mod fugle i området.

1.5.1 Planens påvirkning af truslerne i området

I dette afsnit redegøres der for, om planen, med dens indsatser, potentielt vurderes at forværre eller afhjælpe ovennævnte trusler.

Natura 2000-planen indeholder en målsætning om at sikre de lysåbne terrestriske naturtyper en for naturtyperne hensigtsmæssig hydrologi, drift og pleje. Pleje af især lysåbne naturtyper vil forhindre tilgroning med græsser, høje urter og vedplanter. Der arbejdes på at opnå størst mulig naturmæssig robusthed og sammenhæng i områdets natur, ved at sikre større driftsenheder med lysåben natur og skovnaturtyper. Der iværksættes en bekæmpelse af invasive arter på 51 ha med fokus på arealer med en kortlagt forekomst af invasive arter på over ti procent dækning.

Indsatser gennemført i første og anden planperiode vedligeholdes, f.eks. ved genrydning af arealer, hvor der tidligere har været gennemført en Natura 2000-indsats. Det gælder blandt andet områdets arealer med surt overdrev, kalkoverdrev, kildevæld og rigkær.

Emissionen af ammoniak fra landbruget reguleres gennem husdyrgodkendelsesloven.

Indsatserne i forhold til at skabe en for naturtyperne hensigtsmæssig hydrologi vil bidrage til at stabilisere naturtilstanden, og mindske behovet for en vedvarende indsats i de beskyttede naturtyper, der stiller særlige krav til hydrologien som for eksempel tidvis våd eng, avneknippemose, kildevæld, rigkær samt elle- og askeskov.

Pleje af lysåbne naturtyper og etablering af hensigtsmæssig hydrologi vil forbedre levestederne for flere af områdets arter for eksempel padderne stor vandsalamander og klokkefrø, bilag IV-arten markfirben eller fuglene klyde, almindelig ryle og brushane. Tilstanden af levestederne for almindelig ryle sikres, og levestederne for brushane sikres eller forbedres, således at de kortlagte levesteder får en naturtilstand i overensstemmelse med arternes krav til ynglelokalitet. Tilstanden af levestederne for havterne og klyde sikres eller forbedres, således at 75 % af de kortlagte levesteder får en naturtilstand i overensstemmelse med arternes krav til ynglelokalitet, hvilket også vil være til gavn for fjordterne, splitterne og dværgterne.

Der søges udtaget kulstofholdige lavbundsjord, der kan bidrage til sammenhængende arealer, øget robusthed og give mulighed for mere naturlig dynamik. Udtagningen kan ligeledes være til gavn for bl.a. arterne stor vandsalamander, skæv vindelsnegl, sumpvindelsnegl, klokkefrø, og for trækfuglene sangsvane, knopsvane, blishøne, knarand, taffeland, blisgås og troldand, samt ynglefuglene rørdrum, plettet rørvagtel, engsnarre, fjordterne, klyde og rørhøg. Udtagningen skal også bidrage til at reducere udledningen af CO₂ og et renere vandmiljø.

Miljøstyrelsen reviderer bestemmelserne for vildtreservatet Sydfynske Øhav, hvilket vil have en gavnlig effekt for områdets yngle- og trækfugle.

Det skal undersøges, om der er behov for yderligere sikring mod forstyrrelser med fokus på træk- og ynglefugle samt pattedyr.

For skovnaturtyper, hvor det vurderes nødvendigt af hensyn til bevarelse af skovnaturtyper på udpegningsgrundlaget, sikres en skovnaturtypebevarende drift og pleje, hvilket også er til gavn for tilknyttede fugle og arter. Urørt skov (permanent ophør af drift m.v.) kan være en mulighed af hensyn til naturtyper og tilknyttede arter og fugle. Ved udlæg til urørt skov skal der tages hensyn til levesteder for særligt følsomme arter.

Igangværende projekter og indsatser, der relaterer til gennemførelse af tidligere Natura 2000-planer, afsluttes.

Arbejdet med opdatering af vejledninger f.eks. vedrørende klapning i Natura 2000-områder fortsættes, ligesom arbejdet med at vurdere behovet for at fastsætte eventuel nødvendig regulering af fiskeri i Natura 2000-områder.

Der arbejdes på en national strategi for forvaltning af truede og rødlistede arter herunder en lang række direktivarter og -fugle.

Der fokuseres på en løbende opdatering af oversigt over naturtyper, arter, og fugle, som findes i væsentlig forekomst i Danmark.

1.6 Internationale miljøbeskyttelsesmål

Danmark har tilsluttet sig en række internationale konventioner indeholdende miljøbeskyttelsesmål, hvis indhold i en lang række tilfælde er indarbejdet i lovgivningen. For EU- lovgivningen gælder generelt, at den er implementeret i dansk lovgivning. Danmark har bl.a. ratificeret Ramsarkonventionen og Biodiversitetskonventionen. Biodiversitetskonventionens formål er bl.a. at sikre, at den biologiske mangfoldighed bevares. Formålet med Ramsarkonventionen er at beskytte vådområder med en særlig betydning for fugle. Danmark har udpeget 28 Ramsarområder, der alle indgår i EU's fuglebeskyttelsesområder. Ramsarområderne er dermed en del af det danske Natura 2000-netværk.

Planen er en udmøntning af EU's Habitat- og Fuglebeskyttelsesdirektiv implementeret i dansk lov via Miljømålsloven, lovbekendtgørelse nr.119 af 26. januar 2017 med senere ændringer. Planen vil sikre, at areal og tilstand af kortlagte naturtyper og levesteder for omfattede arter ikke går tilbage eller forringes. Samtidig vil der ske en særlig indsats for truede naturtyper og arter, hvilket er afspejlet i indsatsprogrammet i Natura 2000-planerne for tredje planperiode.

1.7 Planens indvirkning på miljøet

Natura 2000-planens indsats vedrører hovedsageligt forbedring af allerede eksisterende og beskyttet natur, idet evt. forbedrede vandforhold for naturarealer og eventuel udtagning af kulstofholdige lavbundsjord har en positiv effekt på særligt biodiversitet, men også i forhold til vand- og klimamål.

I tabel 1 herunder er gennemgået planens sandsynlige indvirkning på en række faktorer ifølge lovbekendtgørelse nr. 1976 af 27. oktober 2021, bilag 4.

Planens indvirkning på	Påvirkes	Ingen på-virkning	Redegør for indvirkning
Flora, fauna og biologisk mangfoldighed	X		Natura 2000-planen medvirker generelt til at sikre, at flora, fauna og biologisk mangfoldighed bevares og forbedres, idet planen medvirker til at skabe gunstige forhold for naturen. Tilgroning med høje græsser og/eller urter og vedplanter, forekomster af invasive arter samt kunstig afvanding kan føre til ændringer i vegetationen, således at den naturlige, naturtypekarakteristiske vegetation

		<p>erstattes af en vegetation, der i højere grad præges af mere almindelige, konkurrencestærke arter. Desuden kan tilgroning medføre forringelse af levestederne for områdets ynglefugle.</p> <p>I Natura 2000-område N127 Sydfynske Øhav vil gennemførelse Natura 2000-planens indsatser med en indsats mod invasive arter samt en generel sikring og etablering af hensigtsmæssig drift/pleje og hydrologi, føre til en generel forbedring af naturgrundlaget, og dermed på længere sigt en forbedring af naturtilstanden på habitatnatur bl.a. på strandeng (1330), rigkær (7230), grå/grøn klit (2130), strandvold med flerårige planter (1220), kystklint (1230), tidvis våd eng (6410), kalkoverdrev (6210), avneknippemose (7210) og kildevæld (7220). Dette vil samtidig sikre en stor del af den § 3 beskyttede natur i området samt bedre levesteder for de arter, der lever i tilknytning til disse samt levesteder for ynglefugle. I og omkring Natura 2000-området findes bestande af bl.a. bilag IV-arterne strandtudse, grønbroget tudse og markfirben, den rødlistede smalfliget brandbæger, eng-ensian samt fredede arter såsom maj gøgeurt. Hertil kommer en lang række andre sjældne arter f.eks. insekter, fugle, vandplanter og svampe. I havet lever marsvin og spættet sæl.</p> <p>Udlægning af områder til urørt skov samt udtagning af lavbundslande, kan bidrage til, at skabe større sammenhæng mellem de eksisterende naturarealer, ligesom randpåvirkningerne af naturen fra tilstødende arealer med landbrugsdrift formentlig vil mindskes. Dette kan have en positiv effekt på flere naturtyper og arter, der lever her. Ved ophør af drift i skoven, vil der over tid ske en ændring i bl.a. mængden af dødt ved og andelen af store træer, hvilket er faktorer, der har betydning for biodiversiteten, da mange insekter, svampe og laver er tilknyttet gamle, rådne og døde træer samt de skovlysninger, der ofte vil forekomme i urørte skove. Udlægning af urørt skov vil formentlig på sigt være medvirkende til, at områdets skove opnår en bedre naturtilstand herunder bøg på muld (9130) og ege-blandskov (9160). Opretholdelse af arealet med bøg på muld (9130) vil mange steder kræve en fortsat vedligeholdelse af grøftesystemet. Hvis afvandingen ekstensiveres, kan det forventes at elle- og askeskov (91E0) og skovbevokset tørvemose (91D0) vil brede sig på bekostning af bøg på muld (9130) og ege-blandskov (9160).</p>
--	--	---

			<p>Planen indeholder endvidere en indsats om revidering af bestemmelserne for vildtreservaterne for at beskytte havdykænder. Disse indsatser forventes, hvis realiseret, at have en bred positiv afledt effekt på dyre- og planteliv, samt havbunden i og omkring Natura 2000-området.</p> <p>For vurdering ift. specifikke arter henvises til emnet omkring "arter".</p> <p>Der er indledningsvist i den strategiske miljøvurdering redegjort for planens indvirkning på miljøet over landegrænser.</p>
Befolkningen	X		<p>Natura 2000-planen har fokus på sikring af den eksisterende natur på områdets udpegningsgrundlag.</p> <p>En eventuel udlægning af arealer til urørt skov vil i de statsejede skove ikke ændre på procedurer for vedligehold af skovveje eller håndteringen af risikotræer, og det vurderes dermed ikke at have nogen væsentlig indvirkning på befolkningens sikkerhed eller områdets tilgængelighed.</p> <p>Der er offentlig adgang til store dele af området. I de gældende reservatbestemmelser for området er der dog indbygget restriktioner for menneskers færdsel i dele af området for, at sikre fugle og dyr mod forstyrrelse. Natura 2000-planen indebærer potentielt en revision af reservatbestemmelserne for Sydfynske Øhav, hvilket evt. kan påvirke menneskers færdsel i området, da enkelte områder i bestemte perioder skal beskyttes mod færdsel for at sikre bedre vilkår for havdykænder. Endvidere kan menneskers færdsel i området også påvirkes som følge af en evt. regulering af fiskeri i området.</p> <p>Ændringer af hegning i forbindelse med ændret eller nyetableret pleje, etablering af en for naturtyperne hensigtsmæssig hydrologi, udlægning af urørt skov samt udtagning af lavbundsjord, vil ligeledes potentielt kunne betyde ændrede adgangsforhold i mindre områder, pga. mere fugtige forhold, væltede træer og hegn.</p>
Menneskers sundhed	X		<p>Store dele af N127 er et eftertragtet udflugtsmål grundet de store natur- kultur- og landskabsværdier, der er i området. Derfor udnyttes store dele af Sydfynske Øhav og de omkringliggende skove og kystnaturen til rekreative aktiviteter bl.a. cykling,</p>

			<p>vandring samt ridning, og de marine dele bliver anvendt til dykning, sejlads, fiskeri mv., der bidrager til menneskets sundhed. Planens indsatser om pleje og udlægning af områder til urørt skov samt udtagning af lavbundsjord, vil understøtte og udbygge den gode formidling, der allerede er i området.</p> <p>Planen medvirker til at sikre de beskyttede naturtyper samt arters levesteder i området således, at naturen her på længere sigt opnår en god-høj kvalitet. Naturområder af god-høj kvalitet er af betydning for den rekreative udnyttelse af området, og dermed menneskers sundhed, og der vil derigennem skabes incitament til en større rekreativ udnyttelse af områderne, med hensyntagen til de natur- og kulturværdier, der er.</p>
Jordbund	X		<p>Natura 2000-planen kan medføre udpining af jordbunden på arealer, der er næringsberigede som følge af nuværende eller tidligere gødskning, hvilket på længere sigt kan forbedre naturtilstanden i området. En udpining vil på langt sigt øge sandsynligheden for indvandring af en artsrig flora og fauna, da en stor del af især de sjældnere arter er tilknyttet næringsfattige forhold.</p> <p>Opdatering af vejledning om f.eks. klapning i Natura 2000-områder kan potentielt få en positiv effekt på havbunden i og omkring Natura 2000-området.</p>
Vand	X		<p>Natura 2000-planen rummer ikke indsatskrav for vandkvaliteten, da disse krav fastlægges i vandområdeplanerne.</p> <p>Natura 2000-planens indsatser vedrørende naturpleje, udtagning af lavbundsjord og forbedring af hydrologi vil medvirke til at tilbageholde kvælstof og dermed medvirke til at opnå vandområdeplanens mål og Danmarks havstrategi, der sigter mod god miljøtilstand i de danske havområder.</p> <p>Planens indsatser om vurdering af behov for evt. fiskeriregulering, vil potentielt kunne bidrage til at opnå god miljøtilstand i det marine økosystem og en bedre balance af fødenettet. Dermed vil planen kunne påvirke havmiljøet positivt og bidrage til realisering af vandområdeplanerne samt Danmarks havstrategi, der sigter mod god miljøtilstand i de danske vandområder.</p>

Luft		X	Det vurderes, at Natura 2000-planens indsatser for forbedring af de beskyttede naturtyper og arter ikke vil have indflydelse på luftkvaliteten, fordi indsatserne ikke medfører emission af stoffer til luften.
Klimatiske faktorer	X		Indsatser i Natura 2000-planen, som for eksempel hydrologiprojekter og udtagning af lavbundsJORde, kan potentielt medvirke til at mindske udledningen af CO ₂ , idet tidligere drænede jorde igen vandmættes, og derfor frigør mindre CO ₂ . Udbredelse af ålegræs og makroalger som følge af en potentiel forbedring af naturkvaliteten i marine områder, vil kunne medvirke til binding af CO ₂ i havet.
Materielle goder	X		Sikring af den eksisterende natur kan potentielt få betydning for det nuværende erhvervsfiskeri i området, hvis det vurderes, at der er behov for yderligere fiskeriregulering i området. De endelige vurderinger af effekterne for fiskerierhvervet vil blive foretaget i en regional EU-proces for erhvervsfiskeriet, i overensstemmelse med bestemmelserne i EU's fælles fiskeripolitik, samt i forbindelse med national lovgivning af øvrigt fiskeri. Det vurderes, at planen i øvrigt ikke påvirker materielle goder negativt, idet en realisering af indsatsprogrammet ikke berører ejendomme eller andre værdier for den brede befolkning eller lokalbefolkningen. Adgangen til naturområder og en højere værdi af naturen er vurderet under emnet "Flora, Fauna og Biologisk mangfoldighed", "Befolkningen" og/eller "Menneskets sundhed".
Landskab	X		Sikring og forbedring af naturgrundlaget, herunder naturplejetiltag, vil øge landskabsværdien ved at give mulighed for et mere varieret landskab bestående af forskellige landskabstyper. Udtagning af lavbundsJORde samt udlægning til urørt skov vil også kunne føre til ændringer i landskabet. I de urørte skove vil der med tiden ske ændringer i skovstrukturen, hvor der kan blive flere lysninger, mere våd skov, mere dødt ved og flere store træer som vil opfattes anderledes. Der kan potentielt også blive fjernet ikke-hjemmehørende arter, for at give plads til hjemmehørende arter. Skovene vil fortsat bevares

			<p>som skov, hvorved landskabet overordnet ikke vil ændres, men lokalt vil det ændre udseende.</p> <p>En forbedring af den marine naturtilstand, som følge af Natura 2000-planens indsatser i området, vil øge udbredelsen af ålegræs og makroalger samt dyrelivet i tilknytning dertil, hvilket kan forbedre den undersøiske landskabsværdi.</p>
Kulturarv, herunder kirker, arkitektonisk arv og arkæologisk arv.		X	<p>Indsatsprogrammet i Natura 2000-planen kan berøre fortidsminder, der ved afgræsning eller pleje kan blive mere synlige i landskabet.</p> <p>Indsatsprogrammet i Natura 2000-planen berører ikke områder omkring kirker, mindesmærker eller andre menneskabte værdier, hvorfor planen vurderes til ikke at påvirke kulturarv, herunder arkitektonisk og arkæologisk arv. Det vurderes, at indsatserne heller ikke indeholder tiltag, der har indflydelse på kulturarv skjult i jorden.</p>
Arter	X		<p>Natura 2000-planen indeholder indsatser til sikring af fugle og arters levesteder samt sikring mod forstyrrelse af fugle og nødvendig regulering af fiskeri. Desuden vurderes det, at indsatsen for de lysåbne naturtyper samt indsatserne om udtagning af lavbundsjord og udlægning til urørt skov, vil forbedre forholdene for arterne på udpegningsgrundlaget, og i stor udstrækning også medvirke til, at sikre forholdene for en lang række sjældne og fredede arter f.eks. bilag IV-arterne markfirben, grønbroget tudse og strandtudse, idet deres naturgrundlag forbedres sammen med indsatsen for habitatnaturen. Dette vil i stor udstrækning samtidig medvirke til at sikre forholdene for områdets udpegede fuglearter bl.a. engsnarre og havørn samt en lang række andre fuglearter, der benytter området som levested.</p> <p>I området findes meget artsrige rigkær (7230), og i Natura 2000-planen prioriteres et lavtvoksende plantesamfund, selv om dette ikke er optimalt for eventuelle forekomster af sumpvindelsnegl. I området betyder de naturgivne forhold, at der kan opretholdes mindst 10 % af arealet med relativt højt voksende starsump og lignende, således at der samlet set ikke sker nogen nedprioritering af arten.</p> <p>Udvidelse af græssede strandengsarealer (1330) vil ofte inddrage arealer bevokset med rørskov. Hvor øgning af afgræssede strandengsarealer inddrager rørskov, skal denne naturtype opprioriteres på andre arealer, som vil</p>

			<p>kunne opfylde krav til ynglebiotop for rørhøg og plettet rørvagtel.</p> <p>I Natura 2000 området prioriteres de vådeste dele af rørskovsarealerne opretholdt som rørskov på bekostning af strandeng, således at der fortsat sikres velegnede levesteder for ynglefuglene plettet rørvagtel, rørdrum og rørhøg. Områdets bestande af de tre arter er afhængige af udbredte rørskovsarealer på fugtig eller våd bund, fordi arternes reder her opnår den største sikkerhed mod prædation fra pattedyr.</p> <p>Optimale levesteder for engfuglene almindelig ryle og brushane er med kort vegetation. Inden for de samme delområder kan der være levesteder for engsnarre, som kræver høj vegetation først på sommeren. De to første arter har faldende bestandsudvikling, og skal prioriteres. Det vurderes konkret for området, at en stor del af både strandenge og ferske enge bør være med lav vegetation, som tilgodeser almindelig ryle og brushane. Levesteder for engsnarre med højere vegetation bør prioriteres på våde arealer med kulturgræs og visse ferske engarealer og rørsumpe. Levestederne for almindelig ryle, brushane og engsnarre bør tilsammen udgøre større sammenhængende områder, som dermed også vil kunne være levesteder for mosehornugle.</p> <p>Miljøstyrelsen reviderer desuden bestemmelserne for vildtreservatet Sydfynske Øhav, hvilket er med til at sikre fugle og dyr mod forstyrrelse, herunder edderfugl.</p>
Fredninger, Bekendtgørelsesfredninger og vildtreservater	X		<p>Natura 2000-planen for området vil i den kommende planperiode fortsætte arbejdet med, at opdatere vidensgrundlaget og vurdere behovet for eventuelle reguleringer af fiskeri og færdsel, inden for det marine område, med henblik på, at forbedre forholdene for vandplanter, fisk og naturtyper med et fokus på træk- og ynglefugle samt havpattedyr. Herunder fortsætter Miljøstyrelsen arbejdet med at revidere vildtreservatbekendtgørelserne for Sydfynske Øhav med henblik på at beskytte levestederne for havdykænder.</p> <p>Natura 2000-planen vurderes, at komplementere og understøtte områdets fredninger og vildtreservater.</p>

			For vurdering af planens påvirkning af vildtreservaterne i området, se også tabellens afsnit om "Befolkningen" og "Menneskets sundhed".
Kumulative effekter	X		Natura 2000-planen har til formål at sikre og forbedre naturkvaliteten og habitater for arter på områdets udpegningsgrundlag. Realisering af indsatsprogrammet i planen kan potentielt medvirke til en kumulativ positiv påvirkning i samspil med konkrete projekter, for eksempel Better BirdLIFE, som indeholder indsatser for at sikre og forbedre levestederne for flere arter kystfugle.

Tabel 1. Gennemgang af planens indvirkning på en række miljøforhold.

1.8 Foranstaltninger der modsvarer negativ indvirkning på miljøet

Planen har indvirkning på de faktorer, der er listet i tabel 1. Vedrørende modstridende naturinteresser følger prioriteringen Natura 2000-planens retningslinjer. For så vidt angår modstridende naturinteresser henvises til Natura 2000-planens afsnit 3.3. Se i øvrigt afsnit om grundlag for prioriteringer nedenfor.

Natura 2000-planerne skal generelt sikre en højere kvalitet af naturen og bidrage til en større biologisk mangfoldighed. Planen vurderes ikke at have negativ indvirkning på miljøet.

Planen indeholder en indsats om udlægning af urørt skov. Udlægning af urørt skov i området kan medføre en ændret adgang til områder på visse tidspunkter af året hvor jordbunden vil være vådere, ligesom færdsel uden for veje og stier med tiden kan blive sværere som følge af væltede træer, og eventuelle hegninger. Hvor staten udlægger urørt skov vil adgangen til området vil blive sikret gennem fortsat vedligeholdelse af veje, stier og friluftsfaciliteter i skovene vil fortsat være tilgængelige. På private arealer, der udlægges til urørt skov, vil de generelle adgangsregler som følger af Lov om naturbeskyttelse, fortsat gælde.

Udlægning af urørt skov vil ligeledes, alt efter beskaffenheden af arealet som udlægges til urørt skov, herunder for eksempel beliggenhed, som endnu ikke er kendt, potentielt kunne påvirke forekomster af aske- og ellesump, samt skovbevokset tørvemose, som bliver vådere og hvor bevoksninger visse steder vil gå ud som følge af ændret vandstand. Sådant en påvirkning vil for eksempel kunne håndteres ved at følsomme forekomster af naturtypen sikres udeladt af arealet, som udlægges til urørt skov.

Planen indeholder en indsats om at sikre sammenhæng i områdets natur, samt sikre større driftsenheder af lysåbne naturtyper og skovnaturtyper. Ved såvel pleje af eksisterende natur som udlægning af landbrugsarealer til natur, vil dette ske efter aftaler mellem lodsejeren og kommunerne og mod økonomisk kompensation via EU's landdistriktsprogram.

Planen indeholder en indsats om udtagning af kulstofholdige lavbundsjord. En udtagning af lavbundsjord vil, alt efter beliggenhed og omfang af projekterne, som endnu ikke kendes, potentielt kunne påvirke yngle- og rasteområder for bilag IV-arter som for eksempel stor vandsalamander og klokkefrø, der er på områdets udpegningsgrundlag. Levestederne vil potentielt kunne ændre karakter og blive vådere. En negativ påvirkning af levesteder for stor vandsalamander vil kunne undgås ved for eksempel at sikre tilstrækkeligt med egnede raste- og ynglesteder på det tidspunkt projektet realiseres, ligesom en nøje planlægning af anlægsfasen af projektet på bestemte tidspunkter af året, samt eventuel brug af paddehegn, vil kunne forebygge ødelæggelse af yngle- og rasteområder, samt påvirkning af bestanden af stor vandsalamander og klokkefrø. Eventuel etablering af erstatningsbiotoper vil ligeledes kunne sikre opretholdelse af den økologiske funktionalitet for arterne.

Det vurderes, at sikring af den eksisterende natur potentielt kan have betydning for det nuværende fiskeri i området, da der med indsatser om vurdering af behovet for at indføre den nødvendige fiskeriregulering kan ske yderligere regulering af erhvervsfiskeri i området. De endelige vurderinger af effekterne for fiskerierhvervet vil blive foretaget i en regional EU-proces for erhvervsfiskeriet, i overensstemmelse med bestemmelserne i EU's fælles fiskeripolitik, samt i forbindelse med national lovgivning af øvrigt fiskeri.

1.9 Miljøvurderingens gennemførelse og grundlag for prioriteringer og valg

Natura 2000-planerne udarbejdes som følge af habitatdirektivets artikel 6. stk. 1, som fastslår, at medlemsstaterne skal iværksætte de nødvendige bevaringsforanstaltninger, hvilket bl.a. kan indebære udarbejdelse af hensigtsmæssige forvaltningsplaner, som er specifikke for lokaliteterne eller integreret i andre udviklingsplaner, relevante retsakter, administrative bestemmelser eller aftaler. I Danmark udarbejdes Natura 2000-planer, som angiver overordnede og konkrete mål for lokaliteterne, indsatsprogram med retningslinjer og evt. mulighed for prioritere mellem forskellige naturtyper og levesteder for arter på udpegningsgrundlaget ved realisering af indsatsprogrammet.

Natura 2000-planen er en overordnet statslig plan, som skal gennemføres gennem frivillige og lokale indsatser. Natura 2000-planen udarbejdes på baggrund af en basisanalyse, der bl.a. præsenterer data, redegør for relevante trusler og naturtilstanden. Natura 2000-planen danner efterfølgende grundlag for udarbejdelsen af en Natura 2000-handleplan. Natura 2000-handleplanen udarbejdes af kommunale og andre ansvarlige myndigheder, og har fokus på de forventede forvaltningsindsatser og initiativer, fordeling af indsatser mellem ansvarlige myndigheder og tidsfølgen for gennemførelsen af indsatserne.

Der kan således ikke i forbindelse med Natura 2000-plan foretage en konkret vurdering af indsatsernes miljøpåvirkning, da Natura 2000-planer ikke fastlægger hvor den konkrete indsats skal gennemføres. Miljøvurderingen er gennemført ud fra tilgængelig viden, bl.a. de oplysninger der fremgår af basisanalysen, udkast til Natura 2000-planen og det nationale overvågningsprogram, NOVANA.

I de seneste basisanalyser (offentliggjort juni 2020) redegøres der for relevante trusler, og dermed at der fortsat er behov for indsatser for at sikres den nuværende naturtilstand og på sigt opfylde habitat- og fuglebeskyttelsesdirektivets mål. I tredje planperiode (2022-2027) er der fokus på at sikre mere naturlige processer og naturens robusthed bl.a. i form af sammenhængende arealer, udlæg af urørt skov og udtag af kulstofholdige lavbundsjord. Derudover er der fokus på sikring af den eksisterende natur og levesteder bl.a. ved at fortsætte plejen af plejekrævende arealer, bekæmpe invasive arter, afsøge behovet for at udlægge forstyrrelsesfrie zoner og afsøge behovet for fiskeriregulering.

I Forslag til Natura 2000-planen for Natura 2000-område nummer 127, Sydfynske Øhav, planlægges der en indsats for at sikre de lysåbne naturtyper og skovnaturtyperne en hensigtsmæssig hydrologi, drift, pleje, og der arbejdes på at opnå størst mulig naturmæssig robusthed og sammenhæng i områdets natur. Der arbejdes desuden for at sikre egnede levesteder for områdets fugle eller arter. Planen har til hensigt at sikre udpegningsgrundlaget og fremmer herved den biologiske mangfoldighed generelt.

Indsatser gennemført i første og anden planperiode vedligeholdes, f.eks. ved genrydning af arealer, hvor der tidligere har været gennemført en Natura 2000-indsats.

Der iværksættes en bekæmpelse af invasive arter på 51 ha med fokus på arealer med en kortlagt forekomst af invasive arter på over 10 % dækning.

Tilstanden af levestederne for almindelig ryle og brushane forbedres eller sikres, således at de kortlagte levesteder får en god naturtilstand i overensstemmelse med artens krav til ynglelokalitet. Der skal være fokus på at minimere trusler som for eksempel tilgroning, prædation eller forstyrrelse, der ikke varetages af eventuelle reservatbestemmelser/ hensigtsmæssig drift af levesteder.

Tilstanden af levestederne for havterne og klyde forbedres eller sikres, således at 75 % af de kortlagte levesteder får en god naturtilstand i overensstemmelse med arternes krav til ynglelokalitet, hvilket også vil være til gavn for dværgterne, fjordterne og splitterne. Der skal være fokus på at minimere trusler som for eksempel tilgroning, prædation eller forstyrrelse, der ikke varetages af reservatbestemmelser og hensigtsmæssig drift af levesteder.

Der søges udtaget kulstofholdige lavbundslande, der kan bidrage til sammenhængende arealer, øget robusthed og give mulighed for mere naturlig dynamik. Udtagningen kan ligeledes være til gavn for bl.a. arterne stor vandsalamander, skæv vindelsnegl, sumpvindelsnegl, klokkefrø, og for trækfuglene sangsvane, knopsvane, blichøne, knarand, taffeland, blisgås og troldand, samt ynglefuglene rørdrum, plettet rørvagtel, engsnarre, fjordterne, klyde og rørhøg. Udtagningen skal også bidrage til at reducere udledningen af CO₂ og et renere vandmiljø.

Urørt skov (permanent ophør af drift m.v.) kan være en mulighed af hensyn naturtyper og tilknyttede arter og fugle. Ved udlæg til urørt skov skal der tages hensyn til levesteder for særligt følsomme arter.

Miljøstyrelsen reviderer bestemmelserne for vildtreservatet Sydfynske Øhav.

Der arbejdes fortsat med vurderingen af behovet for at fastsætte eventuel nødvendig regulering af fiskeri i Natura 2000-områder, herunder fiskeri på stenrev.

Arbejdet med opdatering af vejledninger, for eksempel vedrørende klappning i Natura 2000-områder, skal fortsætte.

Planen har til hensigt at sikre udpegningsgrundlaget og fremmer herved den biologiske mangfoldighed generelt. En målsætning for en bestemt naturtype, fugl eller art vil dog kunne indebære en nedprioritering af andre naturtyper, fugle eller arter. For området er der foretaget følgende valg:

I Natura 2000 området prioriteres de vådeste dele af rørskovsarealerne opretholdt som rørskov på bekostning af strandeng, således at der fortsat sikres velegnede levesteder for ynglefuglene plettet rørvagtel, rørdrum og rørhøg. Områdets bestande af de tre arter er afhængige af udbredte rørskovsarealer på fugtig eller våd bund, fordi arternes reder her opnår den største sikkerhed mod prædation fra pattedyr.

Optimale levesteder for engfuglene almindelig ryle og brushane er med kort vegetation. Inden for de samme delområder kan der være levesteder for engsnarre, som kræver høj vegetation først på sommeren. De to første arter har faldende bestandsudvikling, og skal prioriteres. Det vurderes konkret for området, at en stor del af både strandenge og ferske enge bør være med lav vegetation, som tilgodeser almindelig ryle og brushane. Levesteder for engsnarre med højere vegetation bør prioriteres på våde arealer med kulturgræs og visse ferske engarealer og rørsumpe. Levestederne for almindelig ryle, brushane og engsnarre bør tilsammen udgøre større sammenhængende områder, som dermed også vil kunne være levesteder for mosehornugle.

Øgning af arealet med rigkær (7230) kan betyde en indskrænkning af arealet af habitatnaturtyperne skovbevokset tørvemose (91D0) og elle- og askeskove ved vandløb, søer og væld (91E0), som er opstået ved tilgroning af tidligere lysåbne enge og moser. Hvor der er tale om meget unge elle- og askeskove, som enten er plantede eller opstået ved tilgroning af tidligere lysåbne rigkær (7230), prioriteres hensynet til at skabe større sammenhængende arealer med rigkær (7230). Gamle og veludviklede forekomster af elle- og askeskove (91E0) og skovbevokset tørvemose (91D0) skal bevares. Rydning af skovbevoksede tørvemoser (91D0) og elle- og askeskove (91E0) til genskabelse af rigkær (7230) kan ske under forudsætning af, at arealet af skovnaturtyperne opretholdes på nationalt biogeografisk niveau.

I de eksisterende rigkær (7230) prioriteres et lavtvoksende plantesamfund, selv om dette ikke er optimalt for eventuelle forekomster af sumpvindelsnegl. I området betyder de naturgivne forhold, at der kan opretholdes mindst 10 % af arealet med relativt højt voksende starsump og lignende, således at der samlet set ikke sker nogen nedprioritering af arten.

Tørt kalksandsoverdrev (6120) er karakteriseret ved erosion, hvorved den lette jord blottes og danner spirebed for enårige urter. Et højt græsningstryk på kalkoverdrev (6210) vil, hvor terræn- og jordbundsforhold er de rigtige, fremme tørt kalksandsoverdrev (6120) på bekostning af kalkoverdrev (6210). Tørt kalksandsoverdrev (6120) er en sjælden naturtype på Fyn og prioriteres højest i området, hvor naturtyperne forekommer sammen. Dette vil også tilgodese bilag IV-arten markfirben.

1.10 Overvågning

Resultatet af Natura 2000-indsatsen i forhold til udpegningsgrundlag og naturtilstanden bliver fulgt op på gennem det nationale overvågningsprogram, NOVANA, som Miljøministeriet er ansvarlig for. Desuden afrapporterer Danmark bevaringsstatus vedr. habitat- og fuglebeskyttelsesdirektivet til EU-kommissionen hvert 6 år.

Basisanalysen bygger på kortlægningsdata og udgør det nuværende vidensgrundlag om status for områdets udpegningsgrundlag i forbindelse med Natura 2000-planlægningen. Basisanalysen gennemgår systematisk udpegningsgrundlaget med en beskrivelse af status for hver enkelt art, fugl og naturtype. Det er hensigten, at denne analyse opdateres i forbindelse med fremtidige planperioder.

Resume

Strategisk Miljøvurdering for forslag til Natura 2000-plan 2022-2027 for Sydfynske Øhav (nr. 127). Miljøvurderingen sammenfatter Natura 2000-planforslagets påvirkning af miljøet.

Miljøstyrelsen
Tolderlundsvej 5
5000 Odense C

www.mst.dk